

Oplaty środowiskowe bez tajemnic

Rozliczenia z ZUS czy US to niejedyne obowiązki przedsiębiorców. Są jeszcze szeroko rozumiane opłaty środowiskowe, a wśród nich – za korzystanie ze środowiska, produktowe (związane z wprowadzaniem do obrotu produktów w opakowaniach, olejów lub opon, baterii bądź akumulatorów), za substancje kontrolowane. Warto wiedzieć za co naliczamy opłaty, kto powinien to robić i wreszcie – w jaki sposób.

Po co są opłaty środowiskowe?

Przede wszystkim finansują one przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, takie jak: termomodernizacja budynków, modernizacja kotłowni, budowa oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, spalarni odpadów czy zakładów zagospodarowywania odpadów, organizacja systemu zbiórki odpadów opakowaniowych i poużytkowych. Rozpoczynając cykl artykułów o opłatach środowiskowych, w pierwszej kolejności zajmiemy się opłatami za korzystanie ze środowiska wynikającymi z ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹ (Poś). Kogo dotyczą? Kiedy korzystamy ze środowiska? W jaki sposób?

Jesteś przedsiębiorcą? Zajmujesz się transportem drogowym, produkcją, spawaniem, malowaniem, przeladunkiem paliw? Wykorzystujesz samochód na potrzeby indywidualnej praktyki lekarskiej? Zarządzasz składowiskiem odpadów? Kierujesz urzędem, zakładem gospodarki komunalnej, szkołą, fundacją? Jesteś rolnikiem, sadownikiem – masz pozwolenie wodnoprawne i pobierasz wodę ze studni na potrzeby swojego gospodarstwa sadowniczego, warzywniczego, rolnego? Posiadasz pozwolenie zintegrowane i zajmujesz się chowem i hodowlą drobiu lub trzody chlewnej?

Jesteś podmiotem korzystającym ze środowiska! – zgodnie z art. 3 pkt 20 Poś.

Przedsiębiorco!

Pobierasz wodę z własnej studni na potrzeby prowadzonej działalności? Pobierasz wodę z własnego ujęcia wody powierzchniowej do produkcji?

Dokonujesz poboru wód! – podlegasz obowiązkowi wynikającym z art. 285-287 Poś.

Przedsiębiorco!

Wykorzystujesz w swojej działalności: samochody, maszyny robocze, pojazdy szynowe, ciągniki rolnicze, wózki widłowe? Użytkujesz piece, kotły czy agregaty prądotwórcze? Prowadzisz stację bądź hurtownię paliw? Zajmujesz się produkcją, drukiem, spawaniem i lakierowaniem, w tym również na wolnym powietrzu? Zajmujesz się chowem i hodowlą zwierząt?

Wprowadzasz gazy i pyły do powietrza! – podlegasz obowiązkowi przedłożenia marszałkowi województwa wykazów informacji i wniesienia opłaty (art. 285-287 Poś).

Przedsiębiorco!

Wprowadzasz ścieki bytowe do ziemi własną kanalizacją? Wprowadzasz ścieki przemysłowe do rzeki własną kanalizacją? Odprowadzasz ścieki deszczowe z powierzchni utwardzonych własną kanalizacją deszczową do wód lub do ziemi? Zrucasz wody chłodnicze lub wody zasolone do środowiska?

Wprowadzasz ścieki do wód lub do ziemi! – podlegasz obowiązkowi wynikającym z art. 285-287 Poś².

Rolniku!

Zajmujesz się chowem lub hodowlą drobiu bądź trzody chlewnej w związku z posiadanym pozwoleniem zintegrowanym? Pobierasz wodę podziemną z własnej studni (w ramach posiadanego pozwolenia wodnoprawnego) na potrzeby gospodarstwa rolnego, sadowniczego, warzywniczego? Wprowadzasz ścieki bezpośrednio do środowiska, posiadając pozwolenie wodnoprawne? Zajmujesz się chowem lub hodowlą ryb zgodnie z posiadanym pozwoleniem wodnoprawnym?

Korzystasz ze środowiska! – podlegasz obowiązkowi wynikającym z art. 285-287 Poś.

W przypadku korzystania ze środowiska bez wymaganego pozwolenia³, podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone⁴ o 200 proc. do II półrocza 2008 r. oraz o 500 proc. począwszy od I półrocza 2009 r. Wyjątkiem są opłaty podwyższone za składowanie lub magazynowanie odpadów bez wymaganych decyzji lub w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym⁵.

UWAGA! Nie jest wymagane pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza dla emisji niezorganizowanej (np.: z procesów prowadzonych na wolnym powietrzu czy ze spalania paliw w silnikach spalinowych). Opłaty za korzystanie ze środowiska ponosi się wyłącznie za pobór wód z własnego ujęcia wody (a nie za zakup wody w przypadku podłączenia do sieci wodociągowej miasta lub gminy) oraz za bezpośrednie odprowadzanie ścieków do wód lub ziemi (a nie za odprowadzanie do sieci kanalizacyjnej miasta lub gminy czy do szczelnych zbiorników bezodpływowych, czyli szamb).

¹ Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.).

² Przedstawione wyżej przypadki dotyczą również osób wykonujących zawód medyczny w ramach indywidualnej praktyki lub indywidualnej specjalistycznej praktyki oraz jednostek organizacyjnych nie będących przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej czy zarządzających składowiskami.

³ Powinieneś wiedzieć:

- pozwolenie zintegrowane jest wymagane zgodnie z art. 201 ust. 1 Poś i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2002 r. Nr 122, poz. 1055),
- pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza jest wymagane zgodnie z art. 220 Poś, oprócz przypadków określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 2 lipca 2010 r. w sprawie przypadków, w których wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza nie wymaga pozwolenia (Dz. U. z 2010 r. Nr 130, poz. 881),
- pozwolenie wodnoprawne jest wymagane zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145, z późn. zm.) za wyjątkiem art. 124 pkt 8 – pozwolenie wodnoprawne nie jest wymagane na pobór wód podziemnych lub powierzchniowych w ilości nieprzekraczającej 5 m³/dobę.

⁴ Zgodnie z art. 276 ust. 1 i art. 292 Poś.

⁵ Reguluje je ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – art. 293 oraz ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21).

Jak naliczyć opłaty?

PRZYKŁAD 1

W II półroczu 2012 r. przedsiębiorca użytkownik samochodu do 3,5 tony inne niż osobowe z dokumentem potwierdzającym spełnienie wymagań EURO 3, w których zużycie oleju napędowego wyniosło 10 000 l.
 Zużycie w tonach to: $10\,000\text{ l} \times 0,84\text{ kg/l}^* : 1000 = 8,40\text{ Mg}$
 Wysokość opłaty to: $8,40\text{ Mg} \times 10,52\text{ zł/Mg}^{**} = 88,37\text{ zł}$

* gęstość oleju napędowego na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z 18 czerwca 2009 r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat (Dz. U. z 2009 r. Nr 97, poz. 816),
 ** jednostkowa stawka opłaty zgodna z Obwieszczeniem Ministra Środowiska z 26 września 2011 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2012 (M.P. z 2011 r. Nr 94, poz. 958).

PRZYKŁAD 2

W II półroczu 2012 r. sadownik, bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, pobrał z własnej studni 2500 m³ wody podziemnej na potrzeby sadu owocowego i uzdatnił ją poprzez odżelazienie.
 Wysokość opłaty to: $2500\text{ m}^3 \times 1,25^* \times 0,062\text{ zł/m}^3^{**} \times 6^{***} = 1162,50\text{ zł}$

* współczynnik różnicujący zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 196, poz. 1217),
 ** jednostkowa stawka opłaty zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Środowiska z 26 września 2011 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2012 (M.P. z 2011 r. Nr 94, poz. 958),
 *** zgodnie z art. 276 ust. 1 i art. 292 pkt 2 Poś.

PRZYKŁAD 3

W II półroczu 2012 r. przedsiębiorca odprowadził własną kanalizacją deszczową wody opadowe z powierzchni 1000 m² dróg i par-

kingów o nawierzchni szczelnej do ziemi, zgodnie z posiadanym pozwoleniem wodnoprawnym na wprowadzanie wód opadowych do środowiska.

Wysokość opłaty to: $1000\text{ m}^2 \times 0,052\text{ zł/m}^2/\text{rok}^* / 2^{**} = 26\text{ zł}$

* roczna jednostkowa stawka opłaty zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Środowiska z 26 września 2011 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2012 (M.P. z 2011 r. Nr 94, poz. 958),
 ** opłata półroczna.

PRZYKŁAD 4

W II półroczu 2012 r. zarządzający składowiskiem, które nie posiada decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji, przyjął do składowania 100 ton niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Wysokość opłaty to: $100\text{ ton} \times 110,65\text{ zł/Mg}^* \times 0,05^{**} \times 184\text{ dni}^{***} = 101\,798,00\text{ zł}$

* jednostkowa stawka opłaty zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Środowiska z 26 września 2011 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2012 (M.P. z 2011 r. Nr 94, poz. 958),
 ** współczynnik wynikający z art. 293 ust. 1 Poś,
 *** liczba dób w II półroczu 2012 r.

Zachęcamy do korzystania z aktywnych formularzy opłatowych, wzorów wykazów oraz stawek opłat, które dostępne są na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie www.mazovia.pl w zakładce „Ekologia i środowisko”. W razie wątpliwości prosimy o kontakt:

- telefoniczny pod nr 22 59 79 200 (fax 22 59 79 629),
- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: oplaty.srodowisko@mazovia.pl,
- osobisty w siedzibie Departamentu Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, ul. Skoczyłasa 4.

Wicemarszałek Leszek Ruszczyk

W codziennym funkcjonowaniu powinniśmy troszczyć się o otoczenie i dążyć do poprawy jego stanu. Przejawem naszej odpowiedzialności jest m.in. uiszczanie opłat za korzystanie ze środowiska. W 2012 r. wpływ z tego tytułu wyniosły na Mazowszu ponad 210 mln zł i przeznaczone zostały na realizację przedsięwzięć proekologicznych. Opłaty są wymogiem uregulowanym prawnie, a związane z nimi procedury – coraz mniej uciążliwe. Wchodzące w życie zmiany systemu naliczania oraz obowiązek składania odpowiednich wykazów raz w roku i tylko do marszałków województw to niewątpliwie udogodnienie dla przedsiębiorców.

Samorząd Województwa Mazowieckiego również dba o to, byśmy świadomie korzystali ze środowiska, a wszelkie formalności ogranicza do minimum. Szkolenia, broszury informacyjne, plakaty, publikowane na stronie www.mazovia.pl aktualne podstawy prawne oraz bezpłatne programy naliczania opłat – to tylko niektóre formy wychodzenia naprzeciw potrzebom mieszkańców. Do dyspozycji Mazowszan pozostają także pracownicy Departamentu Opłat Środowiskowych UMWM. Zachęcam wszystkich do korzystania z tej pomocy, a tym samym do troski o nasze środowisko.

W kolejnym numerze przedstawimy zagadnienia dotyczące opłaty produktowej.

Opracowała Małgorzata Kozicka-Ochal
 Departament Opłat Środowiskowych UMWM

Od roku 2013 zmienił się cykl rozliczeniowy opłat za korzystanie ze środowiska z półrocznego na roczny⁶. Stąd od 2013 r. podmiot korzystający ze środowiska:

- wnosi opłatę za dany rok kalendarzowy do 31 marca następnego roku (po raz pierwszy za 2013 r. – do 31 marca 2014 r.),
- przedkłada wykaz zawierający informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i wysokości należnych opłat właściwemu marszałkowi województwa do 31 marca następnego roku,
- nie wnosi opłat z tytułu tych rodzajów korzystania ze środowiska, których roczna wysokość za dany rodzaj korzystania ze środowiska (wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków, pobór wód, składowanie odpadów) wnoszona na rachunek urzędu marszałkowskiego nie przekracza 800 zł (nie zwalnia to jednak z obowiązku przesłania wykazu),
- do opłat zaległych, do II półroczu 2012 r. włącznie, stosuje przepisy dotychczasowe (tj. system półroczny i 400 złotową kwotę zwolnienia z obowiązku wnoszenia opłat).

Numer konta dla opłat za korzystanie ze środowiska:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie · ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa · 49 1240 1037 1111 0000 0692 3855

⁶ System roczny wprowadzono art. 9 ustawy z 16 listopada 2012 r. o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce (Dz.U. z 2012 r., poz. 1342); natomiast zgodnie z brzmieniem art. 25 wykazy za II półrocze 2012 r. są składane i przekazywane zgodnie z przepisami dotychczasowymi.